

Preu
de subscripció:
2'50 ptes. l'any
Un número:
10 cts.

EMPORION

PERIÒDIC QUINZENAL

Redacció i
Administració:
Ateneu
Montgrí

Any I

TORROELLA DE MONTGRÍ 22 d' Agost de 1915

Núm. 16

DE LA TERRA

SITUACIÓ DEL NOSTRE AJUNTAMENT

La qüestió de les Escoles, ha provocat l'indignació de tothom. No sols d'aquell que sent vibrar en la seva ànima un desig noble o una idealitat enlairada, sinó que també ha sublevat a tots els que estimen en alguna cosa el seu honor i el del seu nom com a pertanyents, com a fills de la família torroellenca.

No es ja la qüestió de les Escoles, patrimoni dels homes més seleccionats, que volen el millorament col·lectiu en tots els ordres; aquesta qüestió té una transcendència més ample i forçosament ha d'excitar l'atenció dels que s'apreciïn de pensar un xic.

Si l'Ajuntament que patim, hagués tingut una mitjana visió de les coses i hagués sentit una tercera part de la seva responsabilitat, no s'haguera vist en un semblant fracàs, no haguera consentit que s'inferís a Torroella, l'afront que punyí el nostre cor de torroellencs, al escoltar de boca d'una signficada personalitat aquestes paraules: «Tenim senyalada a Torroella amb tinta negra i serà qüestió de posar-li *Inri* del menypreu general i del públic escarni».

Sort de que nosaltres férem les salvetats convenients sort de que nosaltres oposàrem a l'ignominia dels directors, les ansies, els afany, les activitats de la part més progressiva del nostre poble, i presentàrem en expiació i en disculpa del poble torroellenc, un estol de florida juvenalla, aquella que té aspiracions més altes, que la caçera, que els gossos i que el ball.

El vàs de la paciència pública està plé fins al cim i amenaça en vessar i probablement si vessa, tindrà l'ímpetu de la resclosa que inonda les terres veïnes.

Pró tornem al nostre Ajuntament.

¿En quina situació se troba? De desorientació més absoluta, d'ignorància, d'impossibilitat. Ja fet a la còmoda vida del *laissez passer*, entretenint-se en coses de poca importància, quan s'ha trobat davant un obstacle, d'una qüestió seriosa, s'ha vist impotent. No està preparat, no té esperit, l'hi manca tot lo vital i l'hi sobren moltes coses.

Nosaltres en l'atac més serens que mai, no ens contentem en llençar paraules al vent; ens apojem

als fets, ens apoia la consciència més íntima del poble; parla en favor de la nostra actitud la veu unànim de descontent, d'indignació i de pessimisme.

Així doncs, davant del convenciment total de que 'l nostre Municipi es l'inutilitat mateixa, davant aquesta inutilitat dels directors, cau la responsabilitat sobre dirigits, sobre el poble. I si es veritat de que nosaltres podíem passar per lo primer, si es veritat de que nosaltres podíem deixar-nos sens cuidado el fracàs del Ajuntament; quan aquest no representa els interessos del poble, quan aquest se veu en la precisió de valdre's a si mateix, la nostra actitud ha de ser una altra. Estimem massa a Torroella per abandonar-la en el moment de lluita i de prova; estimem massa al nostre poble per a ser complis en la nota infamant que cau sobre d'ell; sabem prou bé l'alcans de la nostra responsabilitat i dels nostres deures, per a actuar i dirigir a mida del nostre valer.

El poble de Torroella té la paraula; escoltem tots i seguim tots la seva veu, perquè ella serà ressò d'un gran amor, d'un gran fons de justícia, d'un intens patriotisme.

PONS.

* * *

Post scriptum.—Escrit aquest article l'Ajuntament ha acordat fer un viatge a Barcelona per a gestionar aprop del Banc Hipotecari i la Mancomunitat l'apoi que necessiten per a la construcció de les Escoles. La solució d'un préstec al Banc Hipotecari es una operació desastrosa, per cara i per llarga, com esperem demostrar quan tinguem més espai i temps. L'acudir a la Caixa de Crèdit de la Mancomunitat, seria un dels remeis més encertats, però nosaltres que per lo vist ens hem preocupat de la qüestió de les Escoles més que l'Ajuntament sabem per les nostres gestions particulars que en son dia explicarem, que donades les actuals circumstàncies es fàcil que la susdita Caixa no podrà funcionar de moment. Es probable doncs que'l viatge que s'acordà resulti estèril i perjudicial.

Mentres tant que'l públic compari i aprengui, tot esperant l'ocasió per a explicar la nostra opinió i la nostra actitud.

■ ■ ■ ■ ■

FILOSOFIES

SAGETES

EN UN MON MÉS ENLLÀ

Si no originalitat, he vingut a portar nôvetat en nostra vila. Jo vull plantar en els cervells i en els cors dels joves, però sobretot en els cervells, l'espina de l'inquietut.

Vinc a inquietar dretes i esquerres. Jo no soc, tal com an aquí s'entén, de dreta o d'esquerra. Succeeix sovint, que quan dos disputen acaloradament, tots dos tenen raó i tots dos tenen culpa. Jo vinc a abominar de la culpa que existeixi en dretes i esquerres; jo vinc a recullir la raó que hi brilli en els dos exèrcits.

NOSTRA DRETA I NOSTRA ESQUERRA

Aquí dreta no significa essència de Catolicisme, sinó llevat rutinari batejat amb el pompós nom d'Esperit tradicional: imperialisme incult, militarisme cordial, una mena de feudalisme exercit en nom de la fè. Vegi's si es lícit anomenar tot aixó—espanyolisme, hidalguisme—Esperit Evangélic.

Esquerra sol significar un NO posat al davant d'una serie de valors incontrovertibles: el valor relligiós, el valor de l'Autoritat,...

Dreta i esquerra tenen un denominador comú: romanticisme, vuitcentisme. Elles, si poguessin actuar amb llur modo típic, més que continuar l'història d'Espanya, en continuarien la pre-història.

Jo desitjo viure en un món més enllà de nostres dreta i esquerra.

Jo vinc a escandalitzar. Jo vinc a plantar en els intel·lectes l'espina de l'inquietut.

NO PARLEM ALT

Volia parlar de feminisme. En aquest poble tranquil, però, les dones no tenen problemes. Molts n'haurien de tenir les de les classes humils sobre tot, perquè les condicions de llur treball, de llur educació, de llurs drets, no son pas el desideratum de la vera civilització. En fi, no tenen problemes.

Les dones de les classes altes s'acontenten amb les preeminències i distincions de llur estat social. Son viventes estàtues contentes de llur sòcul de digne marbre de carrara, aixamplant les narines per a disfrutar dels perfums honorífics que les encerclen. Les de les classes baixes,—ni envejades ni envejoses com el mestre Fra Lluís de Leon pretenia per a sí—están aconhortades per regla general ballant i festejant els dies de festa i escarnint amb complacència les cançons de la moda; aixis en apartat recó de montanya el senzill pastor enartat

per la dolça Filis, imita amb el rústec fluviol les tonades ciutadanes d'una lleugera opereta.

Deixem a la dona acondormida en sa inconsciència deliciosa.

De puntetes!

No promoguem discussions; enraonem baix baixet com en la cambra d'un difunt.

LES MEVES SAGETES

En distintes ocasions s'han enfurismat contra meu varies persones. Lo que més em dol que les invectives en contra meu no formaven un conjunt de paraules lligades en períodes armoniosos, que poguessin anar acompanyats com els discursos arrodonits dels clàssics de l'antiga Roma. per la meliflua tonada de la gràcil flauta dels esclaus artistes.

Avui, malgrat la meua bona intenció, potser mes sagetes ferirán també la susceptibilitat de apreciables persones.

En Lucianus protesta una volta més de son civisme noucentista. En Lucianus aprecia, considera i respecta les persones. Lluny de mi tot personalisme; lluny de mi tota polèmica que aixequi vulgars cridories de poble; lluny de mi tota ferositat Serrallonguesca.

Ans de desaparar les sagetes, guardades en polit buirac, ens rentem les mans amb olorós sabó Flores del Campo; al desaparar-les busquem un serè gest d'estàtua grega i cerquem per blanc una abstracció: intentem sols una ferida d'inquietut, una lleu agitació en el sí de les ànimes somnolentes.

L' IMMORALITAT DE L' ISTIU

L'estiu i l'aiga son immorals. En nom de l'estiu i de l'aiga se banyen nusos els bailets en els llocs més públics: fins tot passant n'hem contemplats a sota el pont mateix ben aprop de nenes i dones majors d'edat. Hem sentit queixes de persones respectables, que prenent la fresca a la vora del Ter, els hi havia sortit com una aparició un grandàs que s'espolsava l'aigua de les carns ben nûes.

Aquest bon home ja deu tenir vot per a contribuir a la bona marxa de la vila i la nació; els altres bailets altre dia en tindrán. I aquelles mares que, segons es veu, toleren els espectacles propis de l'India, formen entre la llegió dels Angels de la llar, com anomenen a les dones els poetes.

Sempre la prosa de la vida, amargant l'idealista concepció de les llibertats polítiques i socials; sempre la realitat brutal obligant a la poesia a refugiar-se als núbols, per a no contemplar les miseries arrán de la terra.

Autoritat, bona autoritat: Feu respectar les ordenances de la vila, les ordenances del bon gust i 'l còdic de la moralitat.

LUCIANUS

VISIÓ DE LA FUTURA - - - - TORROELLA

Feia molts anys que dormíem el són de la mort.

Un dia amb el beneplàcit de la Divinitat, el Vell Geni de la Vila, que vetlla sempre amament, ens portà a veure la realitat del troç de terra dels nostres amors i de les nostres activitats. Era un premi al desvels i als treballs de la vida; era una recompensa a les energies gastades en prò de Torroella, dels afanys i de les penalitats sofertes a causa de haver procurat la seva redempció i el seu millorament. Entre els invitats figurava la selecció de la nostra joventut, presidida per mestre *Lucianus*, l'intel·ligent *Floridor* i per en *Pons* intrèpid.

El Vell Geni ens mostrà des de 'ls núvols a la Vila jaient tranquil·la al peu de la muntanya.

Lo que primer cridà la nostra atenció, fou el superbi Castell de Montgrí, que conservant l'agre de altre temps, estava acabat i restaurat. El Vell Geni ens digué que un torroellenc havia adquirit a la Amèrica, una considerable fortuna, i havia versat els seus cabals en benefici de la seva vila nadiua. Aquesta restauració del Castell era la darrera mostra de la munificència del il·lustre patrici.

Com esperits alats no ocupàvem espai i franquejàvem llocs impenetrables; a més esdeveníem invisibles per humans mirades. Aquels atributs ens permetien enterar-nos de tota cosa.

Les cases emmurenades pel treball i pel sol, eren més alegres que mai. Els carrers de llisor ciutadana, estaven nètcs de pedres i d'escombraries, igual com si fossin d'una ciutat habitada per sers incorporis.

Restàrem admirats. I el Vell Geni ens digué: «L'estat dels actuals carrers de Torroella, es ben diferent que en vostre temps. Es que ara la vella política de personalisme i de clientela d'abans, ha desaparegut com una malura. Es que ara hi ha un Municipi veritat, model de Municipis, que 's cuida més dels interessos del poble que dels de la política xorca i anticuada. Es que ara els directores no son homes de palla, mancats d'ideal i d'orientació; es que ara se preocupen tant de les obligacions del seu càrrec com els d'abans se preocupaven de la caça i del entreteniment. Es que ara hi ha principi d'autoritat; i el que li toca el dirigir, dirigeix bé, i els que 'ls hitoca obeir ho fan amb gust. Es que ara aquelles Ordenances municipals que 's feren en vostre temps, no son lletra morta i de tant complir-les els veïns les saben de cor i les compleixen com una cosa de fé.

«Aneu mirant, continuava el Vell Geni; tots els llums cremen i fan claror com de día; hi ha antares a tots els carrers, canalització a totes les cases i clavagueres a tot arreu».

—Qué es aquell edifici, Vell Geni?—«Son les *Escoles Públiques*.

Recordeu les dificultats amb que us trobareu, al intentar bastir-ne unes? Doncs la solució ha sigut ara molt senzilla. Aquell torroellenc-americà, de que vos parlava abans, agrait dels favors rebuts del poble, estimant de veritat an aquest poble, se cregué en el deure de subvenir aital necessitat, hi a costes seves construí l'Escola, com aixampà la plaça, enderrocant la vergonyosa Casa de la Vila del vostre temps i bastint-la de nova planta».

Mestre *Lucianus* que s'havia extraviat, per escoltar la converça de dos homes de poble, que discutien orientacions d'alta cultura, tornà pertorbat, entre confós i alegre. «La vostra admiració, mestre *Lucianus*,—feu el Vell Geni—es natural. Ha fugit per sempre de Torroella aquell ruralisme, objecte constant de les vostres sagetes. Per conhort vostre, vos faig sapiguer que les vostres ensenyances les saben de memòria i les comenten tots els veïns.»

L'intel·ligent *Floridor* restava encantat davant l'Escola i els ulls i guspirejaven d'enveja santa. Sort que era un esperit, que sinó en el seu encantament, l'haguera atropellat un auto que passà brunzent per sobre d'ell.

—«Un auto de servei!—exclamarem tots. Si amics, es l'auto de servei que vá fins a Girona. Pensau que la gent d' ara no consentiria l'estat de coses d'altre temps.»

Èrem a la plaça, protegida per la sombra d'arbres; allí conversàrem llarga estona; quan tractàrem de partir, mancava En Pons, que assentat en el sitial del Alcalde, espetava un discurs a regidors imaginaris, parlant del triomf del esperit de Catalunya. Ens costà un sentit arrencar-lo d'aquell lloc.

Era tard i l'hora del retorn al lloc de pau, s'acostava.

El Vell Geni, ens digué abans d'endinzar-nos en les profunditats del infinit: «Gloria a vosaltres, lluitadors intrèpids d'altre temps. Veieu a Torroella, plena de vida, com una dona hermosa pròxima a la maternitat? Doncs el miracle se deu en primer terme a vosaltres, que tingueren que rompre amb l'ensopiment fatal d'un poble. Torroella no té ja una trista fama; es ja un gran poble. En nom d'ell jo vos saludo.»

Aquestes paraules dites, desaparegué. Ens giràrem per última vegada.... Sentirem un xiulet llarc i estrident.... era el tren del litoral que arribava....

Una fumarola blanca.... la sentor dels camps exuberants.... el toc solemniat de l'oració.... Aquestos eren els presents que la terra nostra tant volgué, feia arribar fins aquelles regions de Pau i de Serenitat.... Des de aleshores i per sempre, el nostre són, fou un somni de ventura....

EL FOLLET BLAU.

FESTA MAJOR DE 1915

→ PROGRAMA ←

DIA 25

MATÍ.—Repic general de campanes anunciant la festa. Sortida dels típics gegants. Ofici solemne a l'Església parroquial amb assistència de l'Ajuntament i demés autoritats. Sardanes a Plaça.

TARDA.—Concerts a les Societats "Centre Recreatiu" i "Menestral" per les orquestres "Els Montgrins" i "Peps" de Figueres, respectivament. Sardanes a la Plaça per les cobles anomenades. Processó solemne.

NIT.—Ball a totes les Societats.

DIA 26

MATÍ.—Ofici solemne i sardanes a plaça.

TARDA.—Concerts i sardanes a plaça per totes les cobles.

NIT.—Concerts i balls de Societat.

DIA 27

Igual programa que el dia anterior.

DIA 28

Considerant-lo com a últim dia de festa major el "Centre Recreatiu" ha contractat l'orquestra "Montgrins" per a tocar sardanes i a la nit un gran ball de societat.

Durant tots els dies de festa hi haurà interessants sessions de cine al saló Jou i notables atraccions al cafè Coll, Lliga Republicana i cafè del Comerç.

• FOTOS •

LES vigílies de la nostra festa major son sempre febrores, i agó que 'ls festeigs essencials, apart els balls, es redueixen a una simplíssima alteració de dos habituals necessitats: vestir i menjar, bé lo primer i mellor lo segón.

Les modistes, aquestes grácils i malicioses dones de l'agulla, no's donen punt de repós, fent prodigis d'agilitat a costa de moltes punxades i hores robades a Morfeu i a Cupido, per enllestir els formosos vestits que lluirán satisfetes les nostres amables damiseles; vestits de color de posta de sol amb tonalitats diverses, desde'l rosa desmaiat al porpra d'incendi.

Aquets dies es desenterren dels armaris arcaics i de les calaixeres ventrudes, els bons trajos negres que despedeixen fragant aroma de pomes camoses i cânfora, i alguna magnífica levita propietat d'alguna autoritat rebregada —la levita— i d'un negre rogenc a causa de les vegades que ha anat al ofici i a la processó.

En els corrals es nota també la proximitat de la festa; hi veureu un nombre considerable de ànecs i oques que s'asseuen a l'entorn d'un gros pilot de naps, ingredients principals de aquell plat tant terrible que tots els bons empordanesos gusten per aquesta diada, i que l'ecoista, pobre devot de la vida senzilla, no s'atreveix a anomenar.

En cada casa hi ha un neguit, un tràfec espantós per hostajar i atendre als forasters. L'avia, amb el nét més menut enganxat a les faldilles, recorre les hortes buscant pomes per a fer el tant clàssic com saborós "relleno". La brigada municipal treu les pedres dels carrers per on te de passar la processó. Els vestits dels gegants s'apedagen curiosament. La mainada ja no va al riu a fer quadros plàstics, perquè está embabiecada amb els caballets i les parades que's comencen a montar a Fora Portal. Tota la vida de Torroella gira a l'entorn de la festa. Fins el rellotge de la vila, tant vell com es, ha fet un esforç, i d'atragat que anava s'avança milja horeta a tots els demés rellotges.

¡Benhaja festa major, i sigues venvinguda. L'ecoista et dona reverentment el Deu te guard.

- CARTA OBERTA PELS -
BONS AMICS DE LA COBLA
- "ELS MONTGRINS" -

Volguts amics: Devant de la campanya vergonyosa que estan fent uns contats enemics vostres que os malparlen rebaixant l'obra musical que amb tant d'èxit porteu a terme, dono les presents ratlles a la llum pública per a encarar-me amb aquests difamadors quina excepcional conducta no volem calificar, per a no manifestar nostra fonda indignació contra els que envejosos s'empenyen en voler deslluir vostres mèrits innegables, coneguts amb un gran treball de preparació, amb un constant estudi, iniciat ja en vida del vostre gran mestre el malaguanyat Pere Rigau.

Diuen que'ls espanyols sufrim la mania d'acceptar tot lo de fora com a cosa més perfecta, açó es que estem mancats de proteccionisme. Nosaltres que'ns mostrem cada dia més fermes i entusiastes estimadors de les coses de la terra, especialment les que afecten directament a la nostra Catalunya, no podem pas tolerar que s'ens apliqui aquest calificatiu.

Es cert i deplorable que abunda arreu una colla d'inconscients que aixís com enlairen ben amunt tot lo forester, rebutjen i rebaixen amb vilipendis vergonyosos tot lo de casa: però aquests no son més que una menada de ridículs sabís de Vilatrista que consideren rural i atrassat al que com ells no baladreja participant de les seves envejetes.

No es que pretingui amb aquesta lletra entrar en polèmiques que no voldria ni podria sostenir. Unicament me proposo demostrar lo molt que vau musicalment parlant. I com que'ls fets parlen més que les raons m'atreveixo amb perdó de vosaltres, bons amics, a exposar els èxits més falaguers que heu obtingut en la present temporada de festes majors ja que ells diuen ben clar que sou dignes mereixedors de la fama i el bon nom que disfruteu.

L'altre nit vaig tenir el gust de llegir davant de alguns socis de l'Ateneu una nota del confrare «Regista-Sabadell» en la qual després de mostrar la sorpresa que causà al sentir per primera volta a la nostra cobla puig no la creien a tan gran altura, felicitava entusiàsticament a tots i anomenava a n'el mestre director Vicens Bon com un dels més fermes propagadors de la nostra dansa, fent vots per a que la seva rica font d'inspiració no minvés un sol moment, per a que produís altres sardanes no menys inspirades que la tant celebrada «Alba» i acabava despedint-los amb el crit de «A reveure!»

Una altra prova son els aplausos que obtingueren a Castelló, aont al final d'una sardana esclataren per tots els indrets de la plassa uns picaments de mans fant unànims com poques vegades s'hagi vist.

Recordis també la lluita que sostingueren a Fonteta amb la cobla de La Bisbal, que's repetí per tres vegades la mateixa sardana del no menys fecón compositor Joaquim Vallespi, escoltant-se sempre amb l'atenció deguda i amb el més gran interès.

I d'altres i d'altres cassos podríem contar que diuen ben clar que es nostra cobla avui de les més notables de l'Empordà, per su justesa, per una gran afinació i per la més perfecta harmonia.

¿Qui negarà que aquells cants de tenor i tiple que tan bé interpretan en Ramón i en Victor son una maravella?

L'altre dia parlant amb un d'aquells mancats d'amor a tot lo que porta aires vilatants vaig manifestar-li que si un jorn per desgracia vingués la desorganització, la pèrdua dels bons elements que ara integran la nostra cobla, fins aixís no m'atreveria a menyspreuar-los. Podria callar; però mai dir mal de l'art de casa. Mes avui que es la dignificació més viva del bon nom de Torroella, vui aixecar la veu vibrant d'entusiasme pregonant arreu que es la nostra cobla la que rendeix millor tribut a Catalunya fent sentir magistralment interpretada la dansa catalana, que com deia el gran Maragall:

es la dansa sencera d'un poble

que estima i avansa donant-se les mans.

I ara bons amics perdoneu mon atreviment. Ja sabeu que podeu manar a aquest vostre admirador i amic

JOSEP CASTELLS.

■ ■ ■ ■ ■

Suscripció per la bandera del «Ateneu»

	Pesetas
Manel Murtra.	2'00
Lluís Matas	1'00
Rafel Bou.	0 50
J. Massó Torrents.	2 00
Francisco Pagés	0'75
Martí Vert.	1'00
Joaquim Capellà	2'00
Lluís de Llobet.	2'00
Josep Rubau	0'50
Francisco Viver.	1'00
Pere Blasi.	2'00
J. de Camps i Arboix	2'00
Joan Fontquerne	0'50
Josep Matas	1'00
Josep Castells.	2'00
Joan Puigpey.	2'00
Josep Massó Ventós	2'00
Pompeu Riembau.	0'50
Josep Vallespi.	1'00
Benvingut Vives	2'00
Joan Pagés.	0'50
Pere Vert.	0'50
Joan E. Sala	1'00
Joan Vila	1'00

SUMA.

30'75

Segueix oberta la suscripció.

SECCIÓ AGRÍCOLA**- - PREMSES PER
EMPACAR PALLA**

Per la millor conservació i menys perill, aixís com per la millor facilitat que tenen els animals en pair, es avui dia indispensable el premsar la palla i els forratges.

Tot i reconeixent els agricultors les dites ventatges, el premsat i empaquetat de la palla curta, apenes es realitza no havent-se generalitzat degut a que els aparells que s'utilitzaven per aquest fi exigien una quantitat gran d'obrers per poguer empaquetar la palla que pot suministrar una màquina de batre de les de gran rendiment, lo que ademés de la dificultat que ofereix la manca de braços en la època de recolecció, fa costosa aquesta feina en relació amb el poc valor que té la palla en segons quines regions.

Amb les noves premses existents, es dona una solució an aquest problema, puig acoplant-les a les màquines de batre, es pot empaquetar tota la palla que's bati, sempre que l'empacadora sigui de aquestes modernes per a grans rendiments.

Ja treballa en la península un gran nombre de aquestes empacadores i a Catalunya he tingut ocasió de veure treballar a varies de la marca «Imperator» que fan una feina preciosa, digna de ser vista, puig entusiasma el veure el perfecte empaquetat de la palla.

La palla batuda passa per un elevador corrent que va des de'l zarandón de la màquina de batre a la tremuja de la empacadora.

Les paques que fa pesen de 30 a 40 kilos i pot arribar a fer en un dia, segons l'habilitat dels que la manegen, de 600 a 700 paques, cosa que ja es comprén, puig en la majoria de les màquines els rendiments depenen molt especialment de l'enginy dels encarregats de manejar-les.

Es una màquina molt sòlida sense tablers divisoris, lo que representa una gran ventatge sobre les demás empacadores, ja que no está exposada a freqüents rotures com succeeix amb les que porten els dits tablers divisoris.

Va proveïda ademés d'un aparell patentat, que es compona de un joc de tres agulles que van col·locades sota la tramuja d'alimentació, que porten els filferros per a lligar la paca.

L'aparell d'alimentació es articulat i té una comporta mòvile, molt ben combinada per a que les paques no resultin com amb altres premses de forma irregular i per que tinguin el mateix grau de pressió en tots els costats, ventatges de molta importància per la bona conservació del producte premsat.

Per la circumstància de no portar els tallers divisoris les paques al sortir de la premsa, baixen per

un plano inclinat i apretant-se les unes a les altres, es col·loquen automàticament a l'era, lo que representa un estalvi d'obrers. Aquestes premses porten dos volants i per lo tant quan convé poden acoplar-se a una màquina de batre o utilitzar-se isoladament.

La empacadora «Imperator» es una màquina que per el seu gran rendiment i per el poc gasto que reporta, tindrà gran acceptació entre els agricultors a mida que es conegui i es de esperar que aviat en podrem veure treballar en el nostre Empordà,

ANTONI GUIZY

Agost 1915.

**: A PROPÓSIT DEL CONCURS
DE HISTORIA DE CATALUNYA**

Un dels més importants estudis que els bons catalans devem imposar-nos, es el de l'història de nostra Patria. Lluny de lo que creuen i prediquen els antinacionalistes, els modernistes inflats, l'història d'un poble no es pas lletra morta. Del passat s'en desprenen indispensables i profitoses ensenyances pel present i l'esdevenir.

L'estudi de l'història d'una nació, es essencial a tots els seus naturals. I majorment, si aquest poble ha tingut una vitalitat esplendorosa, que 'l va fer colzejar dignament amb les nacions més poderoses del mon enter, i que tant en la civilització com en les arts, industries i lleis, ha deixat rastres gloriósissims, que exigeixen de nosaltres un gran amor, un estudi profund i un fort coratge per a una major continuació social.

Apena el veure que hi ha encara gran nombre de catalans que no coneixen de l'història de Catalunya més que els quatre mots superficials i encara estrafets, que contenen les històries d'Espanya que s'ensenyen tant pomposament en els col·legis oficials i en les que únicament s'enalteixen les glories i gestes de Castella i 's parla desdenyosament del «Principado de Cataluña» i de la «Coronilla de Aragón».

Aquest menyspreu tant depriment pel nostre llegendari orgull de catalans, fa que les tendres imaginacions de la mainada s'imbueixin d'aquest odiós unitarisme, i creguin i aprenguin les grandeses del hegemonisme castellà, (convenientment arreglades) i ignorin tot lo que 's refereix a la veritable Patria llur. Per açò no es estrany que molts d'aquets nois arribin a grans, mancats de tota vera consciència nacional, desproveïts en absolut de tota convicció arrelada, sense que 'ls hi bategui el cor al impuls d'un sentiment patriòtic, i esdevinguin homes indiferents i estranys a les qüestions vitals de la Patria, i vagin a engrossar el nombre de bords inconscients de les nacionalitats.

Els Concursos d'història de Catalunya que amb tant d'acert com èxit vé celebrant anyalment la benemèrita «Associació Protectora de la Ensenyança Catalana», resolen pràcticament el problema d'ensenyar i divulgar, sempre amb gran profit, la nostra història als infants. Extendre aquets Concursos i procurar el major èxit dels mateixos, es un deure de tots els aimants de nostra terra; per açò nosaltres,—encar que modestament,—anem a celebrar-ne un que creiem serà de resultats altament profitosos i útils a la causa de Catalunya.

Ensenyant a la mainada el passat gloriósissim de nostra Patria; arrelant en sos cors purs, la dignitat del ésser català, formarem generacions concients i fortes, que aportarán amorosament a la Catalunya nova, el foc dels seus entusiasmes, la llum de la intel·ligència i la fermesa de les rasses indòmites.

No olvidém que la grandesa de les nacionalitats consisteix precisament en la major civilitat i més perfecte coneixement que d'elles poseheixin, els pobles que les formen.

JOAN PUIGPEY

■ ■ ■ ■ ■

NOTICIES

Senyor Alcalde.—Moltes vegades ens hem queixat de la desaprensió de molta gent de banyar-se en el riu, massa lleugers de roba, amb el disgust de les persones decents, que aviat se veurán impossibilitades de passejar-se lliurament per aquelles esplèndides vorades.

De seguir aquest estat de coses, creurem retornar a temps de salvatgisme, aixís com veurem confirmar-se més i més la sospita o realitat de que manca a Torroella el principi d'autoritat.

Esperém que l'Alcalde donará ordres terminants a fi d'acreditar amb *alguna cosa* davant del públic que hi per part de les nostres autoritats un verita-

ble zel, encare que sigui en sa més mínima expressió.

Escàndol.—El dia 13 tres vagabonds deixebles de Baco, s'instalaren a Forà Portal, on hi feren llargues cantades, jugaren a «toros» i promogueren tant de xibarrí i gresca, que feu necessari la presència del alcalde, tinent d'alcalde i una parella de la G. C. per a treure'ls fora vila on dormiren la mona.

Furts.— Alguns veïns del proper poble de Ullà, s'ens han queixat dels freqüents furts que's cometien en els camps.

Preguem al cabo de la G. C. que procuri extremer la vigilància i procedeixi enèrgicament contra els autors dels robos.

S'ARREND la casa de la senyora Vda. de Gumá, situada en la Plaça de les Mesures. Dirigir-se a la senyora propietària.

Desgracia.—La setmana passada, en la reforma de la resclosa de Colomé, una barrinada matà a un obrer valencià que allí treballava.

Estiuejants.—A la llista ja publicada d'estiuejants, devem afegir-hi els senyors: Lluís Ribas i esposa, Jaume Massó Torrents i família, Mossen Jordi Perich, Sra. Vda. de Surós, germana i filles, Doctor Massa i família, Llatzer, Puig i família, Josep M.ª Noguera i família, Comptesa de Torroella i fills, Joan Pericot i família, Francisco Casart, Carme Pons de Regàs, Mercé i Lluís Llonch, Lola Casellas i el metge oculista R. Serrano de Goicochea.

SE VEN UNA CASA en esta, millora be i en condicions ventajoses. Passeig del Marqués de Robert. Donarán raó an aquesta Administració.

Alarma.—En la nit del dia 17 els vehins del carrer de Sant Agustí despertaren als crits de ¡lladres! al ensemple que sonà algun tret. Era que algú intentà robar a casa d'en Joan Costa i aquest havia disparat la escopeta.

Els suposats lladres no foren haguts.

Notari suplent.—Per la vacant de notari que deixa el Sr. Cama, amb motiu d'absentar-se d'aqueixa vila, vindrà, cada dilluns, el notari de La Bisbal, D. Rosend de Pouplana.

Naixement.—Els nostres estimats amics En Esteve Trull i Na Dolors Guixà, han vist augmentar-se la seva llar amb el naixement d'una xamosenena, vinguda al món amb tota mena de ventures. La nostra coral felicitació per tots els seus.

GRAN ASSORTIT

de licors, galetes, biscuits, xocolates, cafés i tota classe de comestibles, tro-
:: :: bareu a la botiga de :: ::

J. CASELLAS

— CARRER MAJOR —

TORROELLA DE MONTGRÍ

Pendonista.—Nostre dilectíssim company el jove advocat en J. de Camps i Arboix ha sigut nomenat per la Junta d'Obrà de la Parroquia, pendonista de la solemne processó de Sant Genís.

Donades les moltes simpaties amb que comte el nostre amic, es fácil augurar una nombrosa i brillant concurrencia que donará extraordinari realç a la processó.

Han sigut indicats per cordonistes els nostres estimats amics l'Alfons Mercades i en Josep Castells.

Regalo.—La distingida Sra. Rita Masjoan, qui passa temporades en nostra vila, ha regalat un preciós vestit a la Mare de Deu de la Mercé, patrona de l'Església i del barri de l'Hospital, a qui tanta devoció professen nostres conveïns. El vestit de la Verge, lo mateix que'l del nen Jesús que Ella du en sos braços, es de satí blanc amb un ric galó d'or extra; probablement será estrenat per la vinenta diada de la Festa de la Mercé.

La bandera del Somatent.—El diumenge dia 29, se beneirà la bandera del Somatent amb arreglo al programa que abaix s'expresa.

L'obra de la bandera es un acuradíssim treball, dibuix del intel·ligent pintor En Josep Mascort. Les senyores y senyoretes que amb activitat i desinterés digne de lloanga hi han contribuït, han versat la gràcia i el bon gust de les seves mans, fent de la bandera del Somatent de Torroella una de les més notables, venint a constituir una veritable obra d'art, mereixedora dels elogis més entusiastes i de la general admiració. Hem de citar entre les més actives operaries les senyoretes Pietat Masaguer, Pilar Bataller, Maria Mascort i Mercé Puig.

El diumenge dia 29, hi haurà una missa de companya, amb assistència probable del Capità General de Catalunya, senyor Villar i Villate, comandant de somatents, altes autoritats de la província i el senyor Bisbe de la Seu d'Ugell que beneirà la bandera.

Mereix un calurós elogi l'activitat del nostre digne Somatent, en especial els cabo i sub-cabo del mateix nostres amics En Martí Capellà i En Ramón Galibern.

Naixement.—Els nostres amics, els joves esposos Joan Soler i Bernarda de la Pompa, s'han vist pares d'una hermosa nena vinguda feliçment al món.

Que sigui pels seus pares el goig d'una llarga vida.

Felicitació.—Després d'unes renyides oposicions a Madrid, ha obtingut el títol de Registrador de Propietat, el nostre dilecte amic en Jaume Bosacoma, que tantes vegades s'ha distingit per la seva intel·ligència i activitat.

Per triomf tant remarcable, enviem a nostre amic la més coral i sincera felicitació.

Consell Provincial de Foment.—En l'última sessió d'aquest organisme oficial, després d'un eloqüent discurs del Sr. Llobet, vocal del mateix, s'acordà interessar-se aprop del senyor Duc de Bailén, president de l'Associació de Remaders del Règne, a fi de que 's posi mida al abús incalificable de deixar entrar a França, els caps de bestiar, amb l'excusa de cercar pasturatges. Sino se evita aquesta exportació, trobarém per a després de la guerra en una situació molt lamentable.

Es digne d'elogi el zel i l'activitat del senyor Comissari Regi i de tot el Concell de Foment.

DE VERGES

Per la higiene.—Mentres a tot arreu se fa forta guerra a les mosques per medi de la netedat mes cuidadosa, en aquesta nostra vila sembla que benignament se les vulgui acullir i fomentar per medi de la brutícia mes fastigosa. Els carrers en sa gran majoria permaneixen bruts un dia i altre dia, sense que ningú (fora contades i honroses excepcions se dongui la molestia d'escombrar-los. Els femers son guardats respectuosament dintre les cases i fins en alguns carrers. No son poques les clavegueres que escupen llurs impures aigües en mig de la via pública amb les consegüents olors i pudors gens agradoses.

Cridem l'atenció sobre aquets i altres abusos tant perillosos per la salut pública a la Junta de sanitat, presidida, creiem, per el senyor batlle per a que cuidin treballar en aquest sentit en profit de tota la vila.

Intolerable.—Continuen encare els nadadors banyant-se desvergonyidament en llocs ben públics del tot despullats, sense que les autoritats hagin pensat encare en reprimir-ho. Es intolerable que les persones decents se vegin privades d'anar en ple dia a la vora del riu per causa de la inculcatura dels nadadors i de la deixadesa de qui deuria vetllar per la moralitat.

Embarg.—Per repetides desobediencies a l'autoritat gubernativa, l'arcalde Sr. Cambó va esser castigat amb 250 ptes. de multa, i nó havent-les volgudes pagar, el jutjat va embargar-li la tartana i el cavall per mor de fer efectiva aquella multa.

Benvinguts.—La setmana passada va arribar de Barcelona per a passar aquí una temporada de repós el Senyor Joan Bergay amb la seva simpática filla Teresa, professora de piano de la Escola Municipal de Música de Barcelona. Desitjem que l'estada entre nosaltres els sia ben agradable.

Imp. de P. Ribas. — Palafrugell. — Teléfon 362.

Representant a Torroella : D. Eduard Vinyas, Carrer de Sant Agustí 36.